

**Natuurtoets in verband met de
verlegging van een bouwblok, de
afbraak van de aanwezige
opstallen en de nieuwbouw van
een woning aan de
Knapenveldsweg 9 te Raalte**

Rapport Bureau Veldkamp

Auteur en fotografie: drs. R. Veldkamp

Opdrachtgever: Familie Hoekstra

25 juni 2013

Bureau Veldkamp

De Rikking 46
8332 CG Steenwijk

tel: 0521 517440
mob: 06 30657824
email: veldkamp16@zonnet.nl
website: www.bureauveldkamp.nl

Gelieve bij overname van gegevens uit dit rapport de volgende bronvermelding te gebruiken:
Veldkamp, R. 2013. Natuurtoets in verband met de verlegging van een bouwblok, de afbraak van de aanwezige opstallen en de nieuwbouw van een woning aan de Knapenveldsweg 9 te Raalte. Rapport Bureau Veldkamp, Steenwijk.

© R. Veldkamp, Steenwijk

Natuurtoets in verband met de verlegging van een bouwblok, de afbraak van de aanwezige opstallen en de nieuwbouw van een woning aan de Knapenveldsweg 9 te Raalte

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Toetsingskader	4
Methode	5
Het plangebied	5
Resultaten	7
<i>Planten</i>	7
<i>Insecten</i>	7
<i>Vissen</i>	7
<i>Amfibieën</i>	7
<i>Reptielen</i>	7
<i>Zoogdieren</i>	7
<i>Vogels</i>	7
<i>Overige soorten</i>	8
Mitigerende maatregelen	8
Conclusie	8
Fotokatern	9
Bijlage 1. Tabellen soorten Flora- en Faunawet	17

Inleiding

Het ligt in de bedoeling dat het huidige bouwblok aan de Knapenveldsweg 9 te Raalte naar het noorden wordt verplaatst. Het gaat hierbij om een strook grasland van 15 bij 65 meter (foto 1). Verder zullen de opstallen die er nu staan, een woning (foto 2) met schuren (foto omslag), worden gesloopt. Op het verplaatste bouwblok zal een nieuwe rietgedekte woning worden gebouwd. Bij uitvoering van de plannen is het denkbaar dat er effecten optreden op de flora en fauna. In het plangebied zouden organismen kunnen huizen die door de Flora- en Faunawet (FF-wet) beschermd worden. Om de zaken te bezien, heeft Bureau Veldkamp op 12 juni 2013 de locatie bezocht, waarbij een quickscan werden uitgevoerd.

Toetsingskader

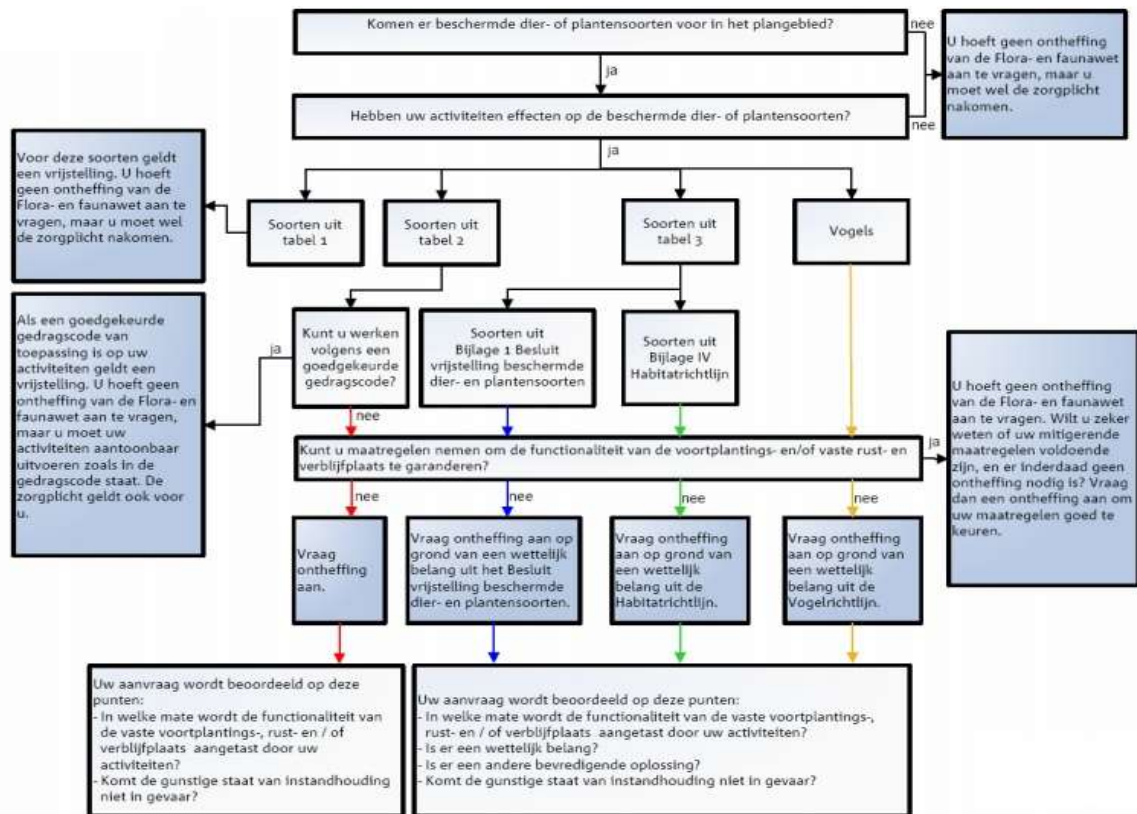
De beoogde plannen worden tegen het licht gehouden van de Flora- en Faunawet (FF-wet). Die wet richt zich op de bescherming van wilde inheemse plant- en diersoorten. De soorten die onder de FF-wet vallen, staan opgesomd in drie tabellen (bijlage 1):

Tabel 1: Algemene soorten, indien soorten in gedrang komen die in deze lijst voorkomen, dan moet bij de uitvoer van de plannen een ontheffingaanvraag worden ingediend. Hierbij wordt een toetsing uitgevoerd aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' (een zogenaamde lichte toets).

Tabel 2: Overige soorten geeft een opsomming van minder algemene soorten. Zouden bij de realisatie van de plannen soorten uit deze tabel in het gedrang komen, dan is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten.

Tabel 3: Soorten bijlage IV Habitatrictlijn/bijlage 1 Algemene Maatregel van Bestuur somt de meest kwetsbare soorten op. Komen soorten uit deze tabel in het gedrang dan is eveneens een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn) (de uitgebreide toets voor ontheffingverlening). Deze geldt ook voor alle vogelsoorten en alle inheemse vleermuissoorten. In het geval van vleermuizen gaat het hier niet alleen om verblijfplaatsen, maar ook om vliegroutes en jachtgebieden.

Door het toenmalige ministerie van LNV is op 26 augustus 2009 een aangepast beoordelingsschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd. Bij dit schema staan mitigerende maatregelen waarmee de leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moeten blijven centraal. Als de effecten van beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gecompenseerd kunnen worden, is er in het kader van de FF-wet sprake van een ontheffingsplicht. Mitigatie kan derhalve omslachtige ontheffingsprocedures voorkomen. In het navolgende schema staan de te nemen stappen weergegeven.

Figuur 1. Stroomschema van de effecten van mitigerende maatregelen op beschermde soorten uit de Flora- en Faunawet en de Habitatrichtlijn.

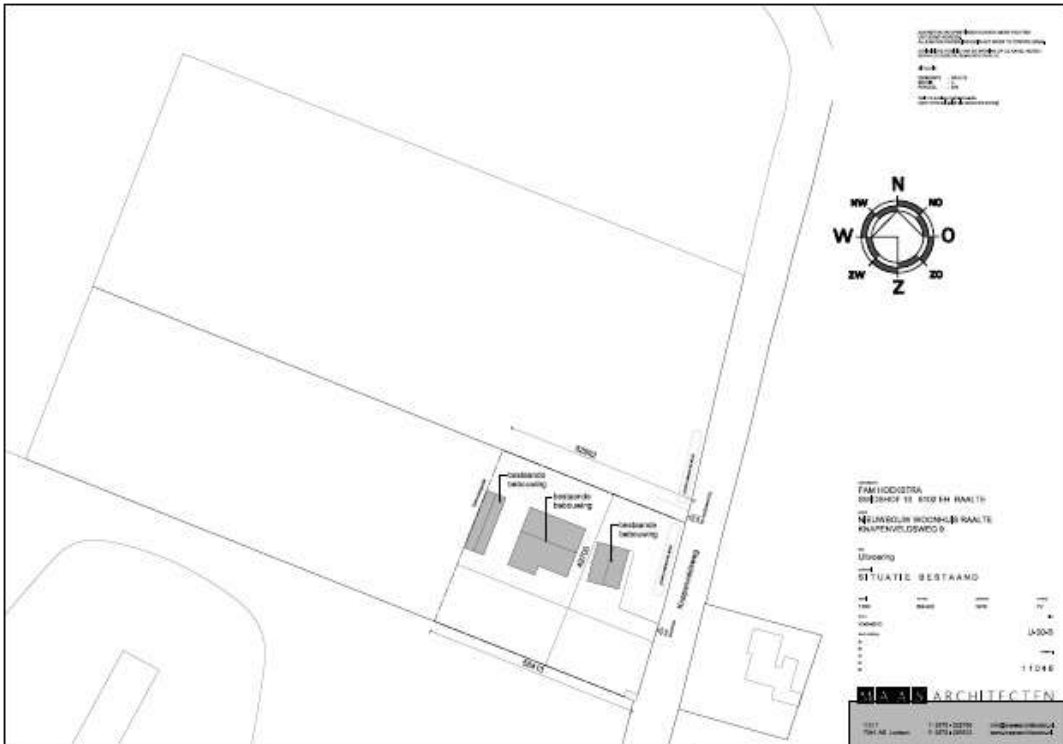
Omdat uitvoering van de plannen geen effect zal sorteren op enig Natura 2000-gebied, kan in dit geval toetsing aan de Habitat- en Vogelrichtlijn achterwege blijven.

Methoden

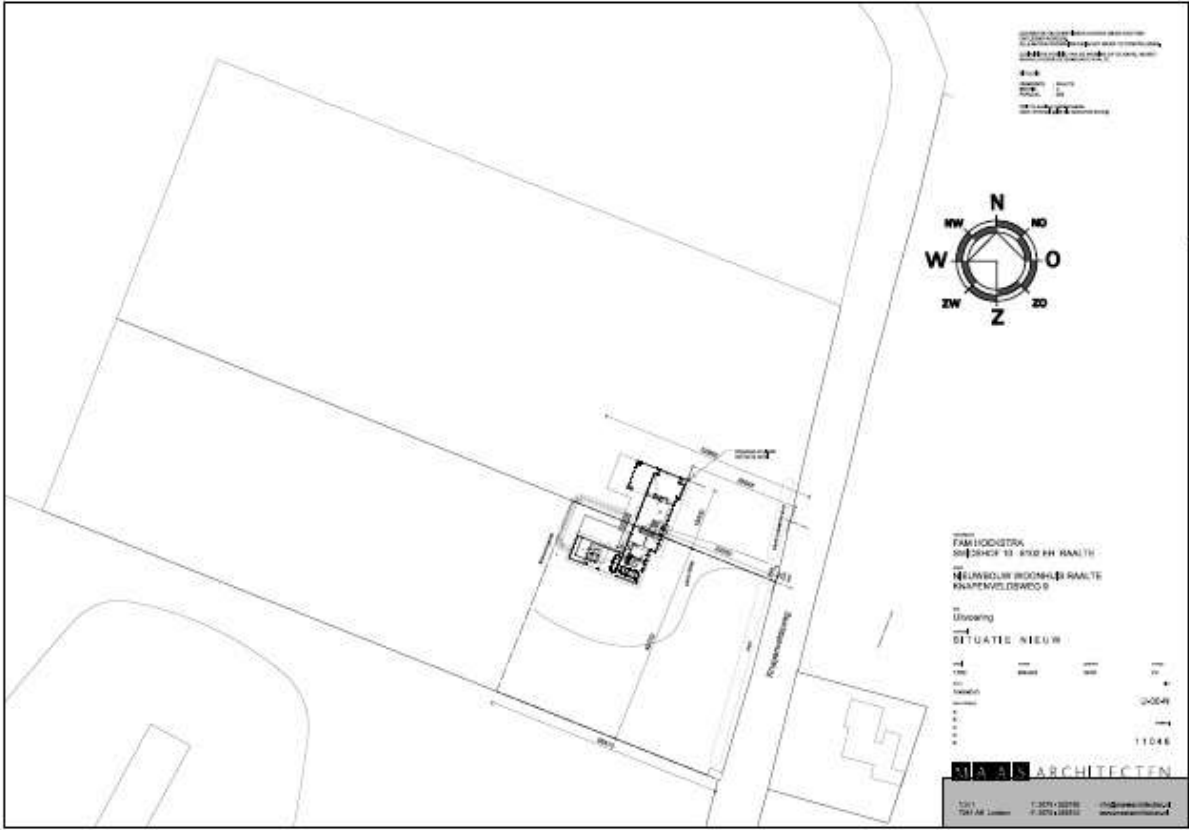
De planlocatie (afbeelding 1) werd op 12 juni door schrijver dezes bezocht om een quickscan uit te voeren. De vegetatie op de strook grasland werd beoordeeld. De af te breken opstallen werden bekeken op het voorkomen van dieren die in de FF-wet worden genoemd (bijlage 1). Hierbij werd gelet op daadwerkelijke aanwezigheid of sporen daarvan bijvoorbeeld in de vorm van uitwerpselen, braakballen en prooiresten.

Het plangebied

Het plangebied (afbeelding 1) ligt aan de Knapenveldsweg 9 te Raalte. Afbeelding 1 geeft een beeld van de bestaande situatie, afbeelding 2 laat de te realiseren situatie zien.

Afbeelding 1. Kaart van de bestaande situatie.

Afbeelding 2. De te realiseren situatie.

Resultaten

Planten

Op de planlocatie werden geen planten aangetroffen die worden genoemd in de FF-wet. Naast grassen (foto 3) werden er tamelijk banale soorten gevonden als grote weegbree (foto 4), smalle weegbree (foto 5), paardenbloem (foto 3) en ook nogal wat schijfkamille (foto 6), een invasieve exoot.

Insecten

Het plangebied biedt geen biotoop voor in de FF-wet genoemde insecten.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Daarom is er geen biotoop voor vissen aanwezig.

Amfibieën

Omdat er geen open water in het plangebied aanwezig is, is de geschiktheid voor amfibieën zeer gering. Hooguit zouden de gewone pad en de bruine kikker in het plangebied kunnen voorkomen, omdat deze twee soorten langere tijd op 'het droge' kunnen verblijven. Genoemde soorten werden niet waargenomen. Uitvoering van de plannen zal de potentie voor het voorkomen van deze soorten niet doen veranderen.

Reptielen

Het plangebied biedt geen biotoop voor reptielen.

Zoogdieren

Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de planlocatie verblijfplaats biedt aan zoogdieren die worden genoemd in de FF-wet. Vleermuizen zijn er niet waargenomen (med. C. Hoekstra). De schuren zijn voorzien van golfplaten daken (foto 6). Daarmee zijn de schuren weinig thermoneutraal. Dat houdt in dat ze per definitie weinig geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Er werden in de schuren ook geen prooiresten gevonden die een aanwijzing zouden kunnen vormen voor de aanwezigheid van vleermuizen. In het grasland werden geen sporen gevonden die wijzen op het voorkomen van veldmuizen. Er waren ook geen molshopen aanwezig.

Vogels

Op het met dakpannen belegde dak van het bestaande woonhuis (foto 7) bleken verscheidene paren huismussen te broeden. Naast directe waarnemingen bleek er ook een secundaire aanwijzing te zijn voor het gebruik van het dak door huismussen. Op het dak bleken nogal wat stikstofminnende korstmossen te groeien (foto 8). Die gedijen daar als gevolg van bemesting met vogelpoep. De huismus wordt beschermd door de FF-wet. De nieuw te bouwen woning zal met riet gedekt worden.

Met riet gedekte daken bieden in het algemeen geen broedgelegenheid aan huismussen. Dat betekent dat bij de uitvoering van de plannen broedgelegenheid voor huismussen verloren dreigt te gaan. Andere vogels dan de huismus werden niet in het plangebied vastgesteld.

Overige soorten

De slak en de kreeftachtige die in de FF-wet worden genoemd, komen niet voor op de planlocatie.

Mitigerende maatregelen

Voor de teloorgang van broedgelegenheid van huismussen op het dak van de bestaande woning zou men ontheffing kunnen aanvragen (figuur 1). Aan te bevelen valt om dit niet te doen, maar mitigerende maatregelen te treffen. Zo kan men veel eenvoudiger voldoen aan de eisen die de FF-wet stelt. Door aan de nieuwe woning nestgelegenheid aan te brengen in de vorm van nestkasten (mussenflats) kan men een omslachtige ontheffingsprocedure ontlopen.

Conclusie

Als er bij nieuwbouw op een naar het noorden verschoven bouwblok van een woning aan de Knapenveldsweg 9 te Raalte gezorgd wordt dat er vervangende broedgelegenheid komt voor huismussen, is er in het kader van de Flora- en Faunawet geen bezwaar op te werpen tegen de sloop- en nieuwbouwplannen.

Fotokatern

Foto 1. De te bebouwen strook grasland ten noorden van het huidige bouwblok.

Foto 2. Het af te breken woonhuis.

Foto 3. De vegetatie op de uitbreiding van het bouwblok met onder meer paardenbloem.

Foto 4. Grote weegbree.

Foto 5. Smalle weegbree.

Foto 6. Golfplaten dak van een van de schuren.

Foto 7. Het dak van de af te breken woning. Op het puntje links zijn huismussen zichtbaar.

Foto 8. Stikstofminnende korstmossen op het dak van de af te breken woning.

Bijlage 1. Tabellen soorten Flora- en Faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

R = soort van Rode lijst 2004

Zoogdieren

aardmuis *Microtus agrestis*
bosmuis *Apodemus sylvaticus*
dwergmuis *Micromys minutus*
bunzing *Mustela putorius*
dwergspitsmuis *Sorex minutus*
egel *Erinaceus europeus*
gewone bosspitsmuis *Sorex araneus*
haas *Lepus europeus*
hermelijn *Mustela erminea*
huisspitsmuis *Crocidura russula*
konijn *Oryctolagus cuniculus*
mol *Talpa europea*
ondergrondse woelmuis *Pitymys subterraneus*
ree *Capreolus capreolus*
rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
veldmuis *Microtus arvalis*
vos *Vulpes vulpes*
wezel *Mustela nivalis*
woelrat *Arvicola terrestris*

Reptielen en amfibieën

bruine kikker *Rana temporaria*
gewone pad *Bufo bufo*
middelste groene kikker *Rana esculenta*
kleine watersalamander *Triturus vulgaris*
meerkikker *Rana ridibunda*

Mieren

behaarde rode bosmier *Formica rufa*
kale rode bosmier *Formica polyctena*
stronkmier *Formica truncorum*
zwartrugbosmier *Formica pratensis*

Slakken

wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

aardaker *Lathyrus tuberosus*
akkerklokje *Campanula rapunculoides*
brede wespenorchis *Epipactis helleborine*
breed klokje *Campanula latifolia*
dotterbloem* *Caltha palustris*
gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*
grasklokje *Campanula rotundifolia*
grote kaardenbol *Dipsacus fullonum*
kleine maagdenpalm *Vinca minor*
knikkende vogelmelk *Ornithogalum nutans*
koningsvaren *Osmunda regalis*
slanke sleutelbloem *Primula elatior*
zwanebloem *Butomus umbellatus*

*m.u.v. spindotterbloem

Tabel 2: overige soorten

R = soort van Rode lijst 2004

Zoogdieren

Damhert ^R *Dama dama*
Edelhert *Cervus elaphus*
Eekhoorn *Sciurus vulgaris*
Grijze zeehond ^R *Halichoerus grypus*
Grote bosmuis ^R *Apodemus flavicollis*
Steenmarter *Martes foina*
Wild zwijn *Sus scrofa*

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander *Triturus alpestris*
Levendbarende hagedis *Lacerta vivipara*

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder ^R *Euphydryas aurinia*
Vals heideblauwtje ^R *Lycaeides idas*

Vissen

Bermpje *Noemacheilus barbatulus*
Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*
Meerval *Silurus glanis*
Rivierdonderpad *Cottus gobio*

Vaatplanten

Aangebrande orchis ^R *Orchis ustulata*
Aapjesorchis ^R *Orchis simia*
Beenbreek ^R *Narthecium ossifragum*
Bergklokje *Campanula rhomboidalis*
Bergnactorchis ^R *Platanthera chlorantha*
Bijenorchis *Ophrys apifera*
Blaasvaren ^R *Cystopteris fragilis*
Blauwe zeedistel *Eryngium maritimum*
Bleek bosvogeltje ^R *Cephalanthera damasonium*
Bokkenorchis ^R *Himantoglossum hircinum*
Brede orchis ^R *Dactylorhiza majalis majalis*
Bruinrode wespenorchis ^R *Epipactis atrorubens*
Daslook *Allium ursinum*
Dennenorchis ^R *Goodyera repens*
Duitse gentiaan ^R *Gentianella germanica*
Franjegentiaan ^R *Gentianella ciliata*
Geelgroene wespenorchis ^R *Epipactis muelleri*
Gele helmblom *Pseudofumaria lutea*
Gevlekte orchis ^R *Dactylorhiza maculata*
Groene nachtorchis ^R *Coeloglossum viride*
Groensteel ^R *Asplenium viride*
Grote keverorchis ^R *Listera ovata*
Grote muggenorchis ^R *Gymnadenia conopsea*
Gulden sleutelbloem ^R *Primula veris*
Harlekijn ^R *Orchis morio*
Herfstschröeforchis ^R *Spiranthes spiralis*
Hondskruid ^R *Anacamptis pyramidalis*
Honingorchis ^R *Herminium monorchis*
Jeneverbes ^R *Juniperus communis*
Klein glaskruid *Parietaria judaica*
kleine keverorchis ^R *Listera cordata*
kleine zonnedaauw ^R *Drosera intermedia*
klokjesgentiaan ^R *Gentiana pneumonanthe*
kluwenklokje ^R *Campanula glomerata*
koraalwortel ^R *Corallorhiza trifida*
kruisbladgentiaan ^R *Gentiana cruciata*
lange ereprijs *Veronica longifolia*
lange zonnedaauw ^R *Drosera anglica*
mannetjesorchis ^R *Orchis mascula*
maretak *Viscum album*
moeraswespenorchis ^R *Epipactis palustris*
muurbloem ^R *Erysimum cheiri*
parnassia ^R *Parnassia palustris*

pijscheefkelk *R Arabis hirsuto sagittata*
poppenorchis *R Aceras anthropophorum*
prachtklokje *Campanula persicifolia*
purperorchis *R Orchis purpurea*
rapunzelklokje *R Campanula rapunculus*
rechte driehoeksvaren *R Gymnocarpium robertianum*
rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa*
ronde zonnedaauw *R Drosera rotundifolia*
rood bosvogeltje *R Cephalanthera rubra*
ruig klokje *Campanula trachelium*
schubvaren *R Ceterach officinarum*
slanke gentiaan *R Gentianella amarella*
soldaatje *R Orchis militaris*
spaanse ruiter *R Cirsium dissectum*
steenanjier *R Dianthus deltoides*
steenbreekvaren *Asplenium trichomanes*
stengelloze sleutelbloem *R Primula vulgaris*
stengelomvattend havikskruid *R Hieracium amplexicaule*
stijf hardgras *R Catapodium rigidum*
tongvaren *Asplenium scolopendrium*
valkruid *R Arnica montana*
veenmosorchis *R Hammarbya paludosa*
veldgentiaan *R Gentianella campestris*
veldsalie *R Salvia pratensis*
vleeskleurige orchis *R Dactylorhiza incarnata*
vliegenorchis *R Ophrys insectifera*
vogelnestje *R Neottia nidus-avis*
voorjaarsadonis *Adonis vernalis*
wantsenororchis *R Orchis coriophora*
waterdrieblad *R Menyanthes trifoliata*
weideklokje *R Campanula patula*
welriekende nachtorchis *R Platanthera bifolia*
wilde gagel *R Myrica gale*
wilde herfsttijloos *Colchicum autumnale*
wilde kievitbloem *R Fritillaria meleagris*
wilde marjolein *Origanum vulgare*
wit bosvogeltje *R Cephalanthera longifolia*
witte muggenororchis *R Pseudorchis albida*
zinkviooltje *R Viola lutea calaminaria*
zomerlokje *R Leucojum aestivum*
zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum*

Kevers

vliegend hert *Lucanus cervus*

Kreeftachtigen

rivierkreeft *Astacus astacus*

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

R = soort van Rode lijst 2004

Bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

das *Meles meles*
boomarter ^R *Martes martes*
eikelmuis ^R *Eliomys quercinus*
gewone zeehond ^R *Phoca vitulina*
veldspitsmuis ^R *Crocidura leucodon*
waterspitsmuis ^R *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

adder ^R *Vipera berus*
hazelworm ^R *Anguis fragilis*
ringslang ^R *Natrix natrix*
vinpootsalamander ^R *Triturus helveticus*
vuursalamander ^R *Salamandra salamandra*

Vissen

beekprik ^R *Lampetra planeri*
bittervoorn ^R *Rhodeus cericeus*
elrits ^R *Phoxinus phoxinus*
gestippelde alver ^R *Alburnoides bipunctatus*
grote modderkruiper ^R *Misgurnus fossilis*
rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

bruin dikkopje ^R *Erynnis tages*
dwergblauwtje ^R *Cupido minimus*
dwergdikkopje ^R *Thymelicus acteon*
groot geaderd witje ^R *Aporia crataegi*
grote ijsvogelvlinder ^R *Limenitis populi*
heideblauwtje ^R *Plebejus argus*
iepepage ^R *Strymonidia w-album*
kalkgraslanddikkopje ^R *Spialia sertorius*
keizersmantel ^R *Argynnis paphia*
klaverblauwtje ^R *Cyaniris semiargus*
purperstreepparelmoervlinder ^R *Brenthis ino*
rode vuurvlinder ^R *Palaeochrysophanus hippothoe*
rouwmantel ^R *Nymphalis antiopa*
tweekleurig hooibeestje ^R *Coenonympha arcania*
veenbesparelmoervlinder ^R *Bolaria aquilonais*
veenhooibeestje ^R *Coenonympha tullia*
veldparelmoervlinder ^R *Melitaea cinxia*
woudparelmoervlinder ^R *Melitaea diamina*
zilvervlek ^R *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

groot zeegras ^R *Zostera marina*

Zoogdieren

baardvleermuis *Myotis mystacinus*
bechstein's vleermuis ^R *Myotis bechsteinii*
bever ^R *Castor fiber*
bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
brandt's vleermuis ^R *Myotis brandtii*
bruinvis ^R *Phocoena phocoena*
euraziatische lynx *Lynx lynx*
franjestaat ^R *Myotis nattereri*
gewone dolfin *Delphinus delphis*
gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
grijze grootoorvleermuis ^R *Plecotus austriacus*
grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
hamster ^R *Cricetus cricetus*
hazelmuis ^R *Muscardinus avellanarius*
ingekorven vleermuis ^R *Myotis emarginatus*

kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*
laatvlieger *Eptesicus serotinus*
meervleermuis *Myotis dasycneme*
mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
otter *Lutra lutra*
rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
tuimelaar *Tursiops truncatus*
tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
vale vleermuis *Myotis myotis*
watervleermuis *Myotis daubentonii*
wilde kat *Felis silvestris*
witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

boomkikker *Hyla arborea*
geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
gladde slang *Coronella austriacus*
heikikker *Rana arvalis*
kamsalamander *Triturus cristatus*
knoflookpad *Pelobates fuscus*
muurhagedis *Podarcis muralis*
poelkikker *Rana lessonae*
rugstreppad *Bufo calamita*
vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*
grote vuurvlinder *Lycaena dispar*
pimpernelblauwtje *Maculinea teleius*
tjimblauwtje *Maculinea arion*
zilverstreephooibeestje *Coenonympha hero*

Libellen

bronslibel *Oxygastra curtisii*
gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
groene glazenmaker *Aeshna viridis*
noordse winterjuffer *Sympecma paedisca*
oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
rivierrombout *Stylurus flavipes*
sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

houting *Conegonus oxyrrhynchus*
steur *Acipenser sturio*